

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ПОГОДЖЕНО

Начальник управління
освіти та науки МОЗ України
професор

_____ О. П. Волосовець
" ___ " _____

ПОГОДЖЕНО

Директор
Медичного інституту СумДУ
професор

_____ В. Е. Маркевич
" ___ " _____

ПОГОДЖЕНО

Інститут інноваційних технологій і
змісту освіти МОН України

_____ К. М. Левківський
" ___ " _____

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації лікарів на курсах тематичного удосконалення
«Актуальні питання акушерства і гінекології»
за напрямом підготовки 1101 «Медицина»**

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання	Кількість годин					Разом
	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Контроль	Додаткові програми	
Очна	24	15	109	4	4	156

Затверджено на засіданні
Вченої ради СумДУ «___» _____ 2010 року
протокол №

Ректор _____ А.В. Васильєв

1. Цілі та задачі дисципліни, її місце в навчальному плані та роль у підготовці спеціаліста

1.1 Цілі дисципліни, її місце в системі підготовки спеціаліста

Мета: підготувати лікаря акушера-гінеколога до атестації на відповідну категорію та визначити рівень його знань та умінь відповідно до кваліфікаційних вимог.

1.2 Задачі вивчення дисципліни, формування знань і вмінь

По закінченню тематичної спеціалізації «Актуальні питання з акушерства та гінекології» лікар повинен **знати:**

- антенатальну охорону плода при антигенній несумісності;
- нормативно-правові акти, що стосуються визначення критеріїв життєздатності новонародженого;
- ведення вагітності і пологів при фетоплацентарній недостатності і ретардації внутрішньоутробного плода;
- ведення фізіологічних пологів. Партограма;
- аномалії пологової діяльності;
- кесарів розтин в сучасному акушерстві
- внутрішньоутробне інфікування плода – ведення вагітності і пологів;
- гіпертензивні розлади під час вагітності;
- ведення вагітних із гострим вірусним гепатитом;
- ведення вагітних із хронічним холециститом;
- ведення вагітності у хворих на цукровий діабет;
- анемію і вагітність;
- геморагічний шок в акушерстві. Синдром дисемінованого внутрішньо судинного згортання крові;
- невиношування вагітності та передчасні пологи;
- тактику ведення жінок з безпліддям;
- синдром виснаження яєчників. Синдром резистентних яєчників. Синдром гіперстимуляції яєчників;
- гіперпролактинемію в патогенезі порушень менструальної і репродуктивної функцій;
- запальні захворювання органів малого тазу та інфекції, що передаються статевим шляхом;
- септичний шок;
- ведення жінок з позаматковою вагітністю;
- запальні та гнійні новоутворення у жінок;
- консультування по плануванню сім'ї та контрацепції;
- сучасні гормональні препарати в лікуванні ендокринних порушень;
- гормонально-імунологічні причини звичних втрат вагітностей;
- ведення вагітності у хворих на гестаційний та передгестаційний цукровий діабет;
- ановуляторні маткові кровотечі;
- хронічну ановуляцію, зумовлену периферичними ендокринними порушеннями;

- пубертатні маткові кровотечі;
- передменструальний синдром;
- синдром полікістозних яєчників;
- генітальний ендометріоз;
- консервативне лікування лейоміоми матки;
- фонові і передракові стани ендометрія;
- постоварієктомічний синдром;
- гормональну контрацепцію;
- дисгормональні захворювання молочних залоз;
- клімактерій та менопаузу;
- передракові і ракові захворювання жіночих статевих органів;
- «гострий живіт» в гінекології.

По закінченню тематичної спеціалізації «Невідкладні стани в акушерстві та гінекології» лікар повинен **уміти**:

- зібрати акушерсько-гінекологічний анамнез, провести належне клінічне обстеження, призначити необхідний комплекс лабораторних досліджень, провести диференційний діагноз, визначити необхідність госпіталізації, обґрунтувати та поставити діагноз,

- виявити ознаки ранньої або пізньої паталогії вагітності (раннього чи пізнього гестозу, еклампсії, нефропатії) здійснити всі необхідні заходи щодо їх усунення;
- здійснити зовнішнє та внутрішнє акушерське обстеження, визначити фазу перебігу пологів, положення плода, ступінь зрілості шийки матки;
- провести фізіологічні пологи при передньому та задньому виді потиличної передлоги;
- свчасно поставити діагноз, провести пологи при розгинальній та тазовій передлозі, великому плоді та багато плідній вагітності;
- оцінити ступінь звуження тазу, визначити найбільш доцільну тактику проведення пологів;
- своєчасно виявити показання до операції кесаревого розтину;
- визначити тактику ведення пологів при поперечному положенні плода та здійснити їх;
- визначити тактику ведення пологів при екстра генітальних захворювань;
- виявити аномалію пологової діяльності (первинну та вторинну слабкість, швидкі та стримкі пологи) і здійснити її регуляцію;
- встановити причину акушерської кровотечі (передлога плаценти, її передчасне відшарування, гіпотонічна та атонічна кровотеча) і надати необхідну допомогу;
- виявити ознаки внутрішньоматкової гіпоксії плода та подати необхідні лікувально профілактичну допомогу;
- здійснити реанімаційні заходи при асфіксії та пологовій травмі новонародженого;

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
„Актуальні питання акушерства і гінекології“ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
14.00.01 «АКУШЕРСТВО І ГІНЕКОЛОГІЯ»**

Мета циклу: підготувати лікаря акушера-гінеколога до атестації на кваліфікаційну категорію та визначити рівень його знань та умінь у відповідності до кваліфікаційних вимог

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		Всього	Лекції	Семінари	Практичні заняття
1	2	3	4	5	6
1.	Стандарти надання амбулаторної та стаціонарної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні	13	2	2	9
2.	Аntenатальна охорона плода та перинатальна патологія	9	-	1	8
3.	Ендокринологія в акушерстві і гінекології	2	2	-	-
4.	Екстрагенітальні захворювання в акушерстві	10	2	-	8
5.	Невідкладні стани в акушерстві	9	2	2	5
6.	Неплідність	6	2	-	4
7.	Невідкладні стани в гінекології	12	2	2	8
8.	Запальні захворювання в гінекології	9	-	-	9
9.	Планування сім'ї. Контрацепція	4	-	-	4
10.	Регуляторні механізми гіпоталамо-гіпофізарно-яєчникової системи и принципи застосування гормональних препаратів в гінекології	5	2	-	3
11.	Ендокринологія вагітності, пологів и післяпологового періоду	9	-	2	7
12.	Цукровий діабет і вагітність	7	2	2	3
13.	Післяпологові нейроендокринні синдроми	3	-	-	3
14.	Порушення менструального циклу	9	-	2	7
15.	Синдром полікістозних яєчників	4	2	-	2
16.	Ендометріоз і безплідність	4	2	-	2
17.	Гіперпластичні процеси ендометрія	5	2	-	3
18.	Клімактерій і менопауза	5	2	1	2
19.	Гормональна контрацепція	5	-	-	5
20.	Дисгормональні захворювання молочних залоз	5	-	-	5
12.	Ендокринологія дитячого віку	6	-	-	6
13.	Онкологічні аспекти гормонотерапії	4	-	1	3
14.	Патологічні стани при змінах в яєчниках	3	-	-	3
	Іспит	2			
Всього		152	24	15	109
Додаткові програми					
	Проблеми СНІДУ на сучасному етапі	2			
	Автоматизовані атестаційні системи медичного призначення	2			
Всього з циклу		156	24	15	109

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

ТУ циклу “Актуальні питання акушерства та гінекології”

№	ТЕМА	Години
1	Стандарти надання амбулаторної та стаціонарної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні.	2
2	Застосування гормональної терапії в акушерстві та гінекології.	2
3	Невідкладні стани в акушерстві.	2
4	Безпліддя подружньої пари.	2
5	Невідкладні стани в гінекології.	2
6	Сучасні підходи до ведення вагітності та пологів у жінок з екстрагенітальною патологією.	2
7	Регуляторні механізми гіпоталамо-гіпофізарно-яєчникової системи і принципи застосування гормональних препаратів в гінекології	2
8	Синдром полікістозних яєчників: факти, теорії, гіпотези, лікарська тактика.	2
9	Ендометріоз і безпліддя – сучасні погляди на лікувальну тактику.	2
10	Клімактерій і менопауза: сучасні підходи до діагностики патології та застосування гормональної терапії.	2
11	Гіперпластичні процеси ендометрію.	2
12	Цукровий діабет та вагітність	2
	Разом	24

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ТУ циклу “Актуальні питання акушерства і гінекології”

№	ТЕМА	Години
1	Кесарів розтин в сучасному акушерстві	2
2	Геморагічний шок в акушерстві. Синдром дисемінованого внутрішньо судинного згортання крові	2
3	Септичний шок	2
4	Нормативно-правові акти, що стосуються визначення критеріїв життєздатності новонародженого	1
5	Ендокринологічні зміни при хронічній	2

	фетоплацентарній недостатності, визначення і корекція	
6	Синдром виснаження яєчників. Синдром резистентних яєчників. Синдром гіперстимуляції яєчників.	2
7	Гіперпролактинемія в патогенезі порушень менструальної і репродуктивної функцій	2
9	Постменопаузальний остеопороз: профілактика і терапія	1
10	Онкологічні аспекти гормонотерапії	1
	Разом	15

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТУ циклу “Актуальні питання акушерства і гінекології”

№	ТЕМА	Години
1	Аntenатальна охорона плода при антигенній несумісності	2
2	Ведення вагітності і пологів при фетоплацентарній недостатності і ретардації внутрішньоутробного плода	3
3	Ведення фізіологічних пологів. Партограма.	4
4	Аномалії пологової діяльності.	5
5	Внутрішньоутробне інфікування плода – ведення вагітності і пологів.	3
6	Гіпертензивні розлади під час вагітності	3
7	Ведення вагітних із гострим вірусним гепатитом	2
8	Ведення вагітних із хронічним холециститом	2
9	Ведення вагітності у хворих на цукровий діабет	3
10	Анемія і вагітність	2
11	Невиношування вагітності та передчасні пологи	4
12	Тактика ведення жінок з безпліддям	5
13	Запальні захворювання органів малого тазу та інфекції, що передаються статевим шляхом.	5
14	Ведення жінок з позаматковою вагітністю	4
15	Запальні та гнійні новоутворення у жінок.	4
16	Консультації по плануванню сім'ї та контрацепції	4
17	Сучасні гормональні препарати в лікуванні ендокринних порушень.	3
18	Гормонально-імунологічні причини звичних втрат вагітностей	5

19	Ведення вагітності у хворих на гестаційний та передгестаційний цукровий діабет	4
20	Аномальні маткові кровотечі.	5
21	Хронічна ановуляція, зумовлена периферичними ендокринними порушеннями.	2
22	Пубертатні маткові кровотечі.	4
23	Передменструальний синдром.	2
24	Синдром полікістозних яєчників.	3
25	Генітальний ендометріоз.	5
26	Консервативне лікування лейоміоми матки.	5
27	Фонові і передракові стани ендометрія	4
28	Постоварієктомічний синдром	2
29	Гормональна контрацепція.	5
30	Дисгормональні захворювання молочних залоз	5
	Разом	109

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Класифікація, етіологія і патогенез ізоімунного конфлікту.
2. Фактори ризику ізоімунного конфлікту.
3. Антенатальна діагностика гемолітичної хвороби новонародженого.
4. Методи діагностики гемолітичної хвороби під час вагітності.
5. Показання до амніоцентезу, кордоцентезу гемолітичної хвороби.
6. Тактика ведення вагітності і пологів при гемолітичній хворобі.
7. Показання до дострокового родорозродження при гемолітичній хворобі.
8. Профілактика Rh імунізації під час вагітності та після пологів.
9. Постнатальна діагностика гемолітичної хвороби новонародженого.
10. Особливості перебігу вагітності та пологів у жінок з гіпертонічною хворобою.
11. Особливості перебігу вагітності та пологів у жінок з гіпотонічною хворобою.
12. Особливості перебігу вагітності та пологів у жінок із мітральним стенозом.
13. Особливості перебігу вагітності та пологів у жінок із недостатністю та стенозом аортального клапана.
14. Особливості перебігу вагітності та пологів у жінок із мітральним стенозом.
15. Особливості перебігу пієлонефриту під час вагітності та післяпологового періоду.
16. Особливості перебігу гломерулонефриту під час вагітності та післяпологового періоду.
17. Особливості перебігу сечокам'яної хвороби під час вагітності та після пологового періоду.
18. Методи діагностики захворювань сечовидільної системи у вагітних.
19. Класифікація, діагностика залізодефіцитної, апластичної, мегалобластичної, гемолітичної анемії.
20. Клінічні особливості анемії у вагітних у різні терміни гестації.
21. Методи лікування анемії.
22. Клініка. Діагностика і лікування хвороб Віллебранда, Верльгофа, лейкозу, лімфогранулематозу.
23. Особливості діагностики цукрового діабету у вагітних.
24. Вплив цукрового діабету на стан вагітної жінки та внутрішньоутробний плід.
25. Ведення вагітних із цукровим діабетом у жіночій консультації.

26. Показання до передчасного переривання вагітності при ЦД.
27. Тактика ведення пологів при ЦД.
28. Класифікація жовтяниць у вагітних (вірусний гепатит, механічна, токсична, гемолітична), холестатичний гепатоз вагітних, гострий жировий гепатоз вагітних.
29. Ускладнення вагітності хворобами печінки.
30. Гострий апендицит у вагітних. Тактика лікаря.
31. Гострий панкреатит у вагітних. Діагностика. Лікування.
32. Прободна виразка шлунка та 12-палої кишки. Діагностика. Тактика лікаря.
33. Діагностика та невідкладна допомога при геморагічному шоці.
34. Діагностика та невідкладна допомога при ДВЗ-синдромі.
35. Діагностика та невідкладна допомога при тромбоемболії легеневої артерії.
36. Діагностика та невідкладна допомога при емболії навколоплідними водами.
37. Діагностика септичного шоку та невідкладна допомога при ньому.
38. Діагностика прееклампсії важкого ступеня та невідкладна допомога.
39. Діагностика набряку легень та невідкладна допомога.
40. Діагностика HELLP-синдрому та невідкладна допомога при ньому.
41. Діагностика анафілактичного шоку та невідкладна допомога.
42. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, методи лікування позаматкової вагітності.
43. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, методи лікування апоплексії яєчника.
44. Клініка, діагностика, лікування перекручування придатків матки.
Клініка, діагностика, лікування порушення кровопостачання субсерозного лейоматозного вузла.
45. Клініка, діагностика, лікування субмукозного лейоматозного вузла, який народжується..
46. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, методи лікування маткових кровотеч.
Клініка, діагностика, методи лікування ушкоджених статевих органів.
Клініка, діагностика, хірургічне лікування розриву піосальпінксу.
47. Епідеміологія, класифікація безпліддя.
48. Причини жіночого безпліддя.
49. Андрологічні аспекти безплідного шлюбу.
50. Сучасні уявлення про патогенез безпліддя.
51. Алгоритм обстеження подружніх пар, хворих на непліддя.
52. Діагностика та корекція інфекційного статусу подружніх пар.
53. Алгоритм лікування різних форм безпліддя у шлюбі.
54. Лікування жіночого безпліддя:
55. Лікування недостатності жовтого тіла вагітних в ранні терміни вагітності.
56. Комплексне лікування ФПН в пізні терміни вагітності.
57. Класифікація, етіологія і патогенез синдрому полікістозних яєчників (СПКЯ)
58. Методи діагностики СПКЯ
59. Клінічні критерії і форми СПКЯ
60. Лапароскопічні ознаки СПКЯ
61. Морфологічні і морфометричні критерії СПКЯ
62. Диференційна діагностика СПКЯ
63. Принципи терапії СПКЯ : консервативні і оперативні
64. Сучасні уявлення про патогенез при ендометріозі
65. Класифікація різних форм ендометріозу
66. Діагностика ендометріозу
67. Консервативні і оперативні принципи лікування ендометріозу:
гормональне лікування - оральні монофазні контрацептиви, гестагени (оральні, ін'єкційні), даназол в неперервному режимі, АгнРГ (золадекс, декапептил); седативна

терапія, психотерапія; препарати, що гальмують синтез простагландинів; імунокоректори; гомеопатичне лікування; лапароскопія з вапоризацією гетеротопій.

68. Нейроендокринні механізми: клітини і системи. Гіпоталамус і нейроендокринна регуляція.

69. Нейроендокринна регуляція функцій гіпофіза: фізіологічні і клінічні аспекти.

70. Гонадотропні гормони аденогіпофізу.

79. Яєчники: морфологія, ріст і атрезія фолікулів. Гормональна регуляція росту і атрезії фолікулів в різні вікові періоди.

80. Стероїдні гормони: біосинтез, зв'язування в плазмі крові, механізм дії (естрогени, прогестини, андрогени).

81. Простагландини, тромбосани і лейкотрієни: біосинтез, метаболізм, участь у механізмах нейроендокринної регуляції секреції гонадотропнів, роль у яєчниках, маткових трубах і матці.

82. Особливості регуляції менструального циклу.

83. Принципи застосування гормональних препаратів в гінекології.

84. Сучасні уявлення про патогенез безпліддя при зовнішньому екстрагенітальному ендометріозі.

85. Сучасна класифікація, етіологія та патогенез клімактеричних розладів.

86. Захворювання, при яких найчастіше виникають клімактеричні розлади.

87. Діагностика клімактеричних розладів.

88. Диференційна діагностика клімактеричних розладів з іншою соматичною патологією.

89. Методи лікування клімактеричних розладів. Сучасна замісна гормонотерапія (ЗГТ) клімактеричних розладів.

90. Сучасна морфологічна класифікація, етіологія та патогенез гіперпластичних процесів ендометрію (розроблена субкомітетом по тілу матки Міжнародного товариства гінекологів-патологів і затверджена ВООЗ, 1994 р.):

91. Захворювання, що найчастіше супроводжуються ГЕ.

92. Методи діагностики ГЕ.

93. Диференційна діагностика кровотеч при ГЕ і інших станах, що супроводжуються кровотечею.

94. Методи лікування ГЕ

Методика контролю

Контроль успішності здійснюється усною співбесідою на семінарських та практичних заняттях.

По закінченню курсів проводиться комп'ютерне тестування, залік в усній формі. В загальній оцінці враховуються результати комп'ютерного тестування та усної співбесіди.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамченко В.В. Обезболивание родов. 1999
2. Абрамченко В.В. Активное ведение родов. 1999
3. Абрамченко В.В. Антибиотики в акушерстве и гинекологии. 2000.
4. Адамян Л.В. Кулаков В.И. (Под ред.) Эндометриозы: Рук-во для врачей. 1998
5. Адашкевич В.П. Инфекции, передаваемые половым путем. 2001
6. Айламазян Э.К. (Под ред.) Неотложная помощь при экстремальных состояниях в акушерской практике: Руководство. 2000.

7. Айламазян Э.К., Рябцева И.Т. Неотложная помощь при экстремальных состояниях в гинекологии. 2003
8. Айламазян Э.К. (Под ред.) Гинекология от пубертата до постменопаузы. 2004.
9. Акунц К.Б. Акушерство. Атгестационные вопросы. 2002.
10. Акунц К.Б. Атлас оперативной гинекологии. 1996.
11. Акунц К.Б. Атлас по акушерству. 1998.
12. Ариас Ф. Беременность и роды высокого риска: Пер. с англ. 1989.
13. Артамонов В.С., Федун З.В., Жесткова И.В. ДВС-синдром в акушерстве и гинекологии. 1993.
14. Безношенко Г.Б. Неоперативная гинекология. Рук-во для врачей. 2001.
15. Бохман Я.В., Рыбин Е.П. (Под ред.) Полинеоплазия органов репродуктивной системы. 2001.
16. Бохман Я.В. Руководство по онкогинекологии. 2002
17. Василевская Л.Н. и др. (Под ред.) Гинекология. 2002.
18. Венцовский Б.М. Поздний гестоз. 2002
19. Вихляева Е.М. (Под ред.) Рук-во по эндокринной гинекологии. 2002
20. Вишневская Е.Е. Предопухолевые заболевания и злокачественные опухоли женских половых органов. 2002.
21. Воронин В.К. Акушерский фантом. 2000.
22. Воронин В.К. Акушерское обследование. 2001
23. Воскресенский С.Л. Биомеханизм родов: дискретно-волновая теория. 1996.
24. Вдовиченко Ю.П. (За ред.) Клінічні аспекти сучасної перинатології: Навчально-методичний посібник. 2005.
25. Гриноу. Врожденные перинатальные и неонатальные инфекции: Перевод. изд. 2000
26. Гуркин Ю.А. Гинекология подростков: Рук-во для врачей. 2000.
27. Дуда И. В. Физиологическое акушерство. 2000.
28. Жилияев М.И., Жилияев М.М., Сопель В.В. Акушерство: Фантомный курс. 2002.
29. Запорожан В.М., Цегельський М.Р. Гінекологічна патологія. Атлас: навчальний посібник. 2002.
30. Запорожан В.М., Міщенко В.П. Акушерська патологія. Атлас: навчальний посібник. 2005.
31. Зотов А.С., Белик Е.О. Мастопатии и рак молочной железы. 2005.
32. Козлова В.И. Вирусные, хламидийные и микоплазменные заболевания гениталий. 2000.
33. Коханевич Е.В. (Под ред.) Акт. вопросы акушерства. 2001.
34. Коханевич Е.В. (Под ред.) Акт. вопросы гинекологии. 2001
35. Коханевич Е.В., Ганина К. П., Суменко В.В. Кольпоцервикоскопия. Атлас. 1998.
36. Котвінkel Дж. (За ред.) Реанімація новонароджених: Підручник (перекл. з англ.). 2004.
37. Краснопольский В.И. Гнойная гинекология. 2001.
38. Краснопольский В.И. Патология влагалища и шейки матки. 1999.
39. Кулаков В.И. Экстренное родоразрешение. 1997.
40. Кулаков В.И. Обезболивание родов. 1998.
41. Кулаков В.И. Кесарево сечение. 1998.
42. Кулаков В.И. Акушерско-гинекологическая помощь. 2000.
43. Кулаков В.И. Отрасл. стандарты объемов обследования и лечения в акушерстве, гинекологии и неонатологии 1999.
44. Кулаков В.И. (Под ред.) Клинические рекомендации: Акушерство и гинекология. 2005.
45. Кулаков В.И., Серов В.Н., Абубакирова А.М. Интенсивная терапия в акушерстве и гинекологии. 1998.

46. Кулакова В.И. Леонова Б.В. (Под ред.) Экстракорпоральное оплодотворение и его новые направления в лечении женского и мужского бесплодия: Рук-во для врачей. 2000.
47. Лапароскопия в гинекологии /Под ред. Г.М.Савельевой, И.В.Федорова. 1997.
48. Манухин И.Б. и др. (Под ред.) Клинические лекции по гинекологической эндокринологии. 2003.
49. Михайлов И.Б., Ярославский В.К. Основы фармакотерапии в акушерстве и гинекологии. 2001.
50. Медицинская лабораторная диагностика. Программы и алгоритмы /Под ред. А.П.Карпищенко.2001.
51. Норвитц Эррол Р., Шордж Джон О. Наглядное акушерство и гинекология:Пер. с англ. - 2003.
52. Озерская Н.А. Эхография в гинекологии. 2005
53. Основные методы исследования и оперативные вмешательства в гинекологии: учебное пособие /Под ред. Т.Н.Колгушкина и соавт., 1999.
54. Перинатальные инфекции: Практическое пособие /Под ред. А.Я.Сенчука, З.М.Дубосарской. 2005.
55. Полякова В.А. Онкогинекология. 2001
56. Практическая гинекология (Под ред. В.И.Кулакова, В.Н.Прилепской. 2001.
57. Прилепская В.Н. Внутриматочная контрацепция. 2000.
58. Прилепская В.Н. Роговская С.И., Межевитинова Е.А. Кольпоскопия. 2001.
59. Прилепская В.Н. (Под ред.) Поликлиническая гинекология – 2-е изд. 2005.
60. Роузвия С.К. Гинекология: справочник практического врача. (Пер. с англ.; под общей ред. акад. РАМН Э.К.Айламазян. 2004.
61. Руководство к практическим занятиям по гинекологии /Под ред. В.Е. Радзинского. 2005.
62. Савицкий В.Н. Биомеханика раскрытия шейки матки в родах. 1999.
63. Серов В.Н. (Под ред.) Руководство по безопасному материнству. 2000.
64. Сидорова И.С. Физиология и патология родовой деятельности. 2000.
65. Сидорова И.С. Методы исследования при беременности и в родах. Стандартные и новые технологии: Учебное пособие. 2005.
66. Сметник В.П. (Под ред.) Неоперативная гинекология: 3 изд. 2003.
67. Сметник В.П. (Под ред.) Руководство по климактерию, 2001
68. Степанковская Г.К., Венцовский Б.М. (Под ред.) Неотложное акушерство. 2001.
69. Справочник по акушерству, гинекологии и перинатологии /Под ред. Г.М.Савельевой. 2006.
70. Степанковская Г.К., Венцовский Б.М. (Под ред.) Неотложные состояния в акушерстве и гинекологии. 2000.
71. Хачкурузов Г.К. УЗИ в гинекологии. Симптоматика. Диагностические трудности и ошибки. 1999.
72. Чернуха Е.А. Тазовое предлежание плода. 1999.
73. Чернуха Е.А. Родовой блок. 2001.
74. Чернуха Е.А. Нормальный и патологический послеродовой период. 2006.
75. Шехтман М.М. Неотложная помощь при экстрагенитальной патологии у беременных. 2001.
76. Шехтман М.М. Руководство по экстрагенитальной патологии у беременных. 1999.
77. Наказ №503 МОЗ України від 28.12.2002 р. „Про удосконалення амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні”. 2003.
78. Наказ №583 МОЗ України від 15.12.2003 р. „Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги”. 2003.
79. Наказ №620 МОЗ України від 29.12.2003 р. „Про організацію надання стаціонарної акушерсько-гінекологічної та неонатологічної допомоги в Україні”. 2004.

Укладач:
к.мед.н., доцент

А.Б. Сухарєв

Робочу програму розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри акушерства та гінекології, протокол № 1 від 30.08.2010 р.

Завідувач кафедри
акушерства та гінекології СумДУ,
д.мед.н, професор

В.І. Бойко

Робочу програму розглянуто та ухвалено на засіданні циклової методичної комісії з післядипломної освіти

Протокол № _____ від _____

Голова циклової
методичної комісії,
доцент

П.І.Січненко